



جمهوری اسلامی افغانستان  
وزارت معادن

معینت پالیسی و برنامه ها  
ریاست پالیسی

پالیسی سنگ های تزئینی ساختمانی

سال 1391

فهرست محتویات	صفحه
1. مقدمه .....	1
2. اهداف پالیسی .....	1
3. چهارچوب قانونی و حقوقی .....	1
4. ادارات کلیدی ذیدخل .....	2
4.1 وزارت معادن .....	2
4.2 وزارت تجارت و صنایع .....	2
4.3 وزارت مالیه .....	2
5. سروی و اکتشاف .....	2
6. انکشاف سکتور سنگ های تزئینی .....	2
6.1 روش های علمی استخراج سنگ های تزئینی ساختمانی .....	3
6.2 سکتور سنگ های تزئینی به حیث یک صنعت پیوسته با سایر مراجع .....	3
6.3 انکشاف منابع بشری .....	3
6.4 انکشاف زیربناها .....	4
6.5 مساعدت مالی .....	4
6.6 حفظ محیط زیست .....	4
6.7 تأمین آسایش و احیای مجدد جوامع متأثر و بی جا شده .....	4
6.8 بستن معادن سنگ های تزئینی ساختمانی .....	5
6.9 ایمنی معدن از لحاظ ساختمانی .....	5
7. معدن و عناصر معدنی .....	5
8. پروسس و سلسله ارزش .....	5
9. تجارت خارجی .....	6
10. مدیریت عواید و جوانب مالی .....	6
11. تحقیق و انکشاف .....	6
12. تطبیق پالیسی .....	6

## اصطلاحات

**سنگ کنه:** عبارت از معدن رو باز بوده که از آن سنگ های تزئینی ساختمانی استخراج میگردد.

**مخلوط سازی:** به معنی بدست آوردن یک ماده ترکیبی واحد از مخلوط سازی چندین ماده دیگر.

**بهره برداری:** تمام فعالیت های استخراجی، پروسس و فروش مواد معدنی را از ذخایر تثبیت شده طبیعی و یا مصنوعی چه در سطح زمین و یا در زیر زمین باشد در بر میگیرد .

**اکتشاف:** عبارت از فعالیتی است که به منظور کشف مواد یا معلوم نمودن حدود ، کیفیت و کمیت ذخیره مواد معدنی در ساحه معدنکاری صورت گرفته و امکان بهره برداری آن را ارزیابی می نماید .

## 1. مقدمه

افغانستان دارای منابع سرشار از سنگ های تزئینی ساختمانی مانند سنگ مرمر، گرانیت، تراورتن و رخام می باشد. به علت غیر رقابتی بودن حق الامتیاز و مالیات بر صادرات و همچنان استفاده روش هاو شیوه های نامناسب در استخراج، برش و پالش کاری این سنگ ها باعث گردیده تا تمام فعالیت های تجاری در این عرصه از چارچوب رسمی خارج باشد. این موضوع باعث رکود و زیان در عواید دولت، و از بین رفتن فرصت های کاری و وزیان مالی نسبت به عدم بدست آوردن اسعار خارجی شده است. رسمی سازی فعالیت های فوق میتواند نقش مهم را در توسعه و رشد اقتصادی افغانستان ایفا نماید.

کیفیت و کمیت ذخایر سنگ های تزئینی ساختمانی افغانستان از برتری مقایسوی جهانی برخوردار میباشد. بطور مثال ذخایر سنگ مرمر واقع در ولسوالی چشت ولایت هرات و ولسوالی خوگیانی ولایت ننگرهار مانند سنگ مرمر کارارا ایتالیا دارای بهترین کیفیت سنگ مرمر سفید می باشد. علاوه بر آن ذخایر رخام ولایت هلمند و فاریاب از جمله ذخایر اند که دارای کیفیت عالی در سطح جهان میباشدند. به همین ترتیب ذخایر گرانیت ولایت نورستان، بدخشان، پنجشیر، ننگرهار، هرات و کنراز ویژگی های خاصی برخوردار می باشند.

وظایف اساسی و مبرم دولت در این سکتور عبارت از فراهم آوری تسهیلات، تنظیم فعالیت های اکتشافی و استخراجی از سنگ کهنه ها متشبیثین حقوقی، جمع آوری مالیات و فراهم نمودن تسهیلات زیربنایی میباشد. حق دولت در برخورد متفاوت با ذخایر سنگ /سنگ کهنه که دارای اهمیت استراتژیک باشد محفوظ است.

## 2. اهداف پالیسی

هدف این پالیسی عبارت از رسمی سازی سکتور استخراج سنگ های تزئینی ساختمانی، تشویق سرمایه گذاری سکتور خصوصی، افزایش عواید حکومت و فراهم نمودن فرصت های کاری مشروع برای مردم روستا ها دور افتاده و معرفی تکنالوژی جدید بمنظور رشد و انکشاف هر چه بهتر این سکتور نیز شامل اهداف این پالیسی می باشد.

## 3. چهارچوب قانونی و حقوقی

بتاسی از قانون اساسی جمهوری اسلامی افغانستان و قانون معادن کشور، تمام معادن طبیعی و مصنوعی موجود در سطح زمین یا زیر زمین و یا در مجرای آبهای قلمرو کشور ملکیت انحصاری دولت می باشد. اجرای فعالیت های معدنکاری/سنگ کهنه در افغانستان توسط دولت و یا توسط شخص ویا شرکت که جواز اجرای این فعالیت ها را از وزارت معادن دریافت کرده باشد صورت می گیرد. دارنده جواز میتواند فعالیت های معدنکاری/سنگ کهنه را اجراء نموده و روی تولیدات تصرف کامل داشته باشد. طوریکه سکتور استخراج سنگ های تزئینی ساختمانی به مثابه تصدی کوچک و متوسط شناسایی گردیده است، بناً به اساس پالیسی ملی معدنکاری، جواز فعالیت های معدنکاری حرفه ای تنها به اتباع کشور و جواز فعالیت های معدنکاری کوچک به سرمایه گذاران داخلی و خارجی اعطاء می گردد. این جواز ها به متقاضیانی که دارای شرایط اخذ جواز میباشدند، به اساس درخواست صادر میگردد.

#### 4. ادارات کلیدی ذی دخل

4.1 وزارت معادن: نهاد اساسی طرح و ترتیب پالیسی و تنظیم کننده فعالیت های استخراج سنگ های تزئینی ساختمانی بشمول سروی، صدور جواز، تعیین رویالتی، صحت و ایمنی و نظارت از فعالیت های سنگ کنه ها در افغانستان می باشد.

دفاتر ولایتی وزارت معادن بمنظور نظارت از فعالیت های استخراجی سنگ های تزئینی ساختمانی تسهیلات فراهم نموده و همچنان سرمایه گذاری سکتور خصوصی را در سطح ولایات تشویق و ترغیب می نمایند.

4.2 وزارت تجارت و صنایع: وزارت تجارت و صنایع یک مرجع اساسی طرح و ترتیب پالیسی و تنظیم کننده اجرای فعالیت های تجاری در افغانستان می باشد. برای سکتور استخراج سنگ های تزئینی ساختمانی این فعالیت ها عبارت اند از داد و ستد، پروسس، بازاریابی، صادرات سنگ های تزئینی ساختمانی و محصولات و فعالیت های تجاری مربوط به آن می باشد.

4.3 وزارت مالیه: نهاد اساسی طرح و ترتیب پالیسی های مالی و تنظیم کننده بودجه و عواید ملی بشمول جمع آوری مالیات و عوارض گمرکی مربوط به فعالیت های سنگ های تزئینی و ساختمانی می باشد.

#### 5 سروی و اکتشاف

ریاست عمومی سروی جیولوجی افغانستان و دفاتر ساحوی آن مسؤولیت نقشه برداری جیولوجیکی و ارزیابی منابع سنگ های تزئینی منظوری را در کشور به عهده دارد.

در حالیکه ریاست سروی جیولوجی به فعالیت های خویش که عبارت از سروی و اکتشاف معادن میباشد، ادامه میدهد، سکتور خصوصی نیز در عرصه اکتشاف معادن سنگ کنه ها سرمایه گذاری خواهد نمود. ریاست سروی جیولوجی به فعالیت های سروی و اکتشاف خویش در ساحات که سرمایه گذاری توسط سکتور خصوصی در آینده صورت نمیگیرد، ادامه میدهد.

باید در عرصه اکتشاف و سروی انواع سنگ مرمر که دولت در آن منفعت رقابتی داشته باشد و یا دارای ذخایر بیشتر باشد، توجه خاص صورت گیرد. به آنده اقسام سنگ مرمر اولویت داده میشود که تقاضای آن در داخل کشور بمنظور استفاده داخلی و یا برای صدور بعد از پروسس بیشتر باشد.

#### 6 انکشاف سکتور سنگ های تزئینی

در انکشاف سکتور سنگ های تزئینی ساختمانی میزان عرضه و تقاضا در کوتاه مدت، میان المدت و طویل المدت، اقتصادی بودن استخراج، پروسس و بازاریابی سنگ های تزئینی اطمینان حاصل گردد. جهت افزایش منافع حاصله از

برتری مقایسوی افغانستان در عرصه افزایش ارزش ها و صادرات از آن برخوردار میباشد. درپهلوی این پالیسی، استراتژی برای انکشاف سکتور سنگ های تزئینی ساختمانی نیز ترتیب میگردد.

جهت حصول اطمینان از استخراج سنگ های تزئینی با کمترین ضایعات که هدف نهائی این پالیسی را تشکیل میدهد و نیز بمنظور استخراج سنگ های تزئینی به شیوه علمی، نیاز به ایجاد یک چهارچوب مؤثر و قانونی میباشد. این پالیسی افزایش ارزش سنگ های تزئینی با استفاده از جدیدترین تکنیک های بهره برداری، مخلوط سازی مواد، برش سنگ ها به اندازه های مختلف، خالص سازی و تغییر شکل عمومی محصولات را حمایت میکند. بمنظور استخراج سنگ های تزئینی که ذخایر زیاد آن در کشور موجود میباشد، سعی و تلاش بیشتر باید صورت گیرد، تا اینکه نیازمندیهای صنعت داخلی بادر نظر داشت نیاز های فعلی و آینده برآورده گردیده و ضمناً از بازار های خارجی متذکره بهره برداری صورت گیرد.

### 6.1 روش های علمی استخراج سنگ های تزئینی ساختمانی

این پالیسی استخراج غیر علمی و فنی معدن مانند انفجار آن بطور نادرست را شدیداً منع قرار داده ، و استفاده از تکنالوژی مدرن در فعالیت های معدنکاری (کیبل و اره برقی) و فعالیت های متعاقب معدنکاری حمایت میکند . ضمناً براساس این پالیسی از واردات ماشین حالات جدید و پرزه جات آن در مطابقت به قوانین نافذه مالیات گمرگی اخذ نمی گردد.

### 6.2 سکتور سنگ های تزئینی به حیث یک صنعت پیوسته با سایر مراجع

با توجه به اینکه سکتور سنگ های تزئینی در تولید سرمایه و ایجاد فرصت های کاریابی نقش عمده دارد، این سکتور باید به حیث سکتور مستقل اقتصادی به شمار آید . جهت حصول اطمینان از عرضه سنگ های تزئینی بطور دوامدار از منابع داخلی ، مسؤولین صنعت متذکره روابط طویل المدت را با معدنکاران، مؤلدین و ادارات بازار یابی برقرار نماید.

### 6.3 انکشاف منابع بشری

وزارت معادن با همکاری و روابط نزدیک با وزارت کار و امور اجتماعی، شهدا و معلولین و وزارت تحصیلات عالی، منابع مالی و سایر منابع را بمنظور بهبود خدمات تعلیمی و آموزشی برای سکتور سنگ های تزئینی فراهم می نماید. هدف این آموزش ها عبارت از بهبود سکتور متذکره در عرصه های تخنیکی، مالی، حقوقی، زیست محیطی و سایر موارد و همچنان حصول اطمینان از پروسه متداوم تربیه و استخدام کارگران تخنیکی و ماهر میباشد. در صورت امکان، موسسات تحصیلی و آموزشی کشور، نصاب تعلیمی شان را باید در مطابقت به خواسته های بازار عیار سازند. جهت افزایش برتری مقایسوی که افغانستان در سکتور سنگ های تزئینی از آن برخوردار می باشد، باید اقدامات لازم بمنظور معرفی تکنالوژی جدید به معدنکاران محلی و آموزش دهی آنها در عرصه استفاده مؤثر اتخاذ خواهد شد. از طریق آموزش های جامع و فراگیر در مورد بازار یابی و معاملات تجارتي، میزان صادرات سنگ های تزئینی افزایش خواهد یافت.

#### 6.4 انکشاف زیربناها

ذخایر سنگهای تزئینی ساختمانی عموماً در ساحات دوردست کشور با تسهیلات کم موقعیت دارد که به همین دلیل انکشاف مواد ساختمانی به حد اعظمی آن صورت گرفته نمی تواند. دولت در عرصه انکشاف و اتصال زیربناها مانند سرکها و خطوط آهن در سراسر افغانستان با ساحات که معادن عمده سنگ های تزئینی ساختمانی در آن واقع است متعهد می باشد.

#### 6.5 مساعدت مالی

این پالیسی ایجاد فرصت های مالی مانند قرضه ها را از جانب ادارات مالی برای تمام معدنکاران سنگ های تزئینی ساختمانی که دارای مجوز میباشند، مورد حمایت قرار میگیرد. چون سنگ های تزئینی ساختمانی توسط معدنکاران حرفوی و کوچک استخراج میگردد، بناءً ضروری پنداشته میشود که "قرضه های کوچک" برای این سکتور فراهم گردد.

#### 6.6 حفظ محیط زیست

در اثر استخراج مواد ساختمانی تأثیرات سوء بالای سایر منابع طبیعی مانند زمین، آب، هوا و جنگلات وارد میگردد. فعالیت های معدنکاری نباید در ساحات ایکه از لحاظ ایکولوژی آسیب پذیر و از لحاظ بیولوژیکی غنی میباشد، صورت گیرد. همچنان هیچ نوع جواز استخراج سنگ های تزئینی ساختمانی بدون موجودیت یک پلان معدنکاری و راپور ارزیابی محیط زیست که توسط مقامات ذیصلاح تصویب و تطبیق گردیده باشد، اعطا نمیگردد. میزان تخریب محیط زیست از اثر استخراج سنگ های تزئینی به مراتب کمتر از تخریب ناشی از پروسس سنگ های متذکره میباشد. از مواد مایع یا (Slurry) که در اثر برش کاری سنگ تولید می گردد، باید مجدداً به عوض سمنت استفاده گردد زیرا دارای کیفیت بهتر چسپندگی بوده و می تواند برای پلاسترکاری مورد استفاده قرار گیرد. همچنان از خشت این مواد می توان به عوض خشت خام استفاده کرده، از سنگ های بیکاره تولید شده که در اثر برش کاری به میان می آید، باید برای کارهای ساختمانی استفاده مجدد گردد.

#### 6.7 تأمین آسایش و احیای مجدد جوامع متأثر و بی جا شده

در پروژه های بزرگ معدنکاری، اکثراً ضرورت به انتقال مردم ساکن ساحات نزدیک معدن می باشد. چنین اقدامات در عرصه استخراج مواد ساختمانی صورت نمی گیرد زیرا استخراج مواد ساختمانی شامل معدنکاری به مقیاس کوچک میباشد و هرگاه در این عرصه نیاز به اقدامات متذکره باشد، در آنصورت لازم است تأثیرات ناشی از معدنکاری مورد بررسی قرار گرفته و آمادگی برای تأمین آسایش مردم محل و احیای مجدد ساحات اتخاذ گردد. خساره مالکین زمین مطابق قانون استملاک زمین جبران ادا گردیده و شرایط کاریابی و معیشت بدیل را برای مردم بیجا شده مهیا گردد. جبران خسارات مناسب، موضوع عمده و مهم چهارچوب پالیسی اجتماعی را تشکیل میدهد.

### 6.8 بستن معادن سنگ های تزئینی ساختمانی

بعد از ختم پروسه استخراج اقتصادی معادن سنگهای تزئینی ساختمانی، پروسه مسدود سازی این معادن بشکل تخنیکي و مطابق به اصول پذیرفته شده بین المللی صورت گیرد. مسدود سازی معدن در محلات که فعالیت های معدنکاری برای چندین دهه ادامه داشته است، باعث از بین رفتن فرصت های شغلی و مختل سازی جریان زندگی جوامع معدنکاران در محلات متدکره میگردد. بناءً اقدامات برای بستن معدن باید بطریقه منظم، و برنامه ریزی شده صورت گیرد تا کارگران و جامعه وابسته به آن معادن دچار مشکلات نگردند. بازسازی واحیا مجدد منطقه باید با در نظر داشت خصوصیات ساحه و نیازمندی ها محل صورت گیرد.

### 6.9 ایمنی معدن از لحاظ ساختمانی

صحت و ایمنی کارگران مشغول در فعالیتهای استخراج مواد ساختمانی برای دولت در اولویت قرار دارد. این پالیسی از انکشاف و اتخاذ روش های که ایمنی کارگران را حین فعالیت های استخراج سنگ افزایش واز وقوع حوادث جلوگیری کند حمایت و پشتیبانی مینماید. شرکتهای مرتبط با مواد ساختمانی مکلف اند تا فعالیتهای استخراج معدن را به شیوه مصون و مطابق قوانین تخنیک بی خطر فعالیت نمایند. کارکنان مسؤلیت دارند تا بمنظور حفظ سلامت خویش و همکاران خود به شیوه مصون کار نمایند. همچنان شرکت های استخراجی مواد ساختمانی مکلفیت دارند تا برنامه های تعلیمی و آموزشی ایمنی را فراهم نموده و در ضمن تجهیزات، یک محیط مساعد را بمنظور جلوگیری از خطرات ناشی از فعالیت های معدنکاری مانند وقوع حوادث، جراحات و بیماریها، ایجاد نماید. اداره ملی نورم و استندرد افغانستان با همکاری وزارت معادن استندردهای صحتی و ایمنی را برای فعالیتهای استخراج سنگ های تزئینی ساختمانی را طرح نماید. همینطور وزارت معادن نیز مسؤلیت دارد تا این مقررات و طرز العملها را نظارت و ارزیابی نموده و در صورت تخطی و مجازات مرعی الاجرا قرار دهد.

### 7. معدن و عناصر معدنی

در صورت که معدن و یا سایر عناصر منرالی در حین اجرای فعالیت های معدنکاری کشف گردد، معدنکار مکلف به اطلاع کشف این مواد میباشند و در صورت استفاده و یا فروش این مواد چه بصورت خام و یا پروسس شده آن، اخذ جواز جداگانه از وزارت معادن حتمی می باشد.

### 8. پروسس و ارزش دهی

در حال حاضر سنگهای تزئینی ساختمانی پروسس ناشده افغانستان بمنظور پروسس به کشور های همسایه یا صادر و یا قاچاق میشوند که این حالت منجر به از دست دادن مقدار قابل توجهی از عواید برای دولت و کارگران معدن / تاجران و همچنین سبب کاهش فرصت های شغلی برای مردمان محل گردیده است. این پالیسی افزایش ارزش سنگهای تزئینی را از طریق انجام فعالیتهای گوناگون از قبیل تراش و صیقل نمودن آنها در داخل کشور تشویق مینماید.



## 9. تجارت خارجی

صادرات سنگهای تزئینی ساختمانی می تواند یک منبع مهم کسب اسعار خارجی برای افغانستان باشد. این پالیسی صدور سنگهای تزئینی ساختمانی را در شکل که ارزش آن افزوده شده باشد، حمایت و پشتیبانی مینماید. دولت افغانستان معافیت گمرکی را برای صادرات سنگهای تزئینی ساختمانی پروسس شده خواهد داد. دولت صنایع محلی سنگهای تزئینی ساختمانی را حمایت و تشویق مینماید، تا بمنظور بدست آوردن حد اکثر مزیت از تجارت خارجی تولیدات خود را با تقاضای بازارهای بین المللی عیار یا هماهنگ سازد.

## 10. مدیریت عواید و جوانب مالی

دولت افغانستان در نظر دارد تا بمنظور مدیریت عواید معدن یک " صندوق مستقل عواید معادن" را در حساب خزاین، ایجاد نماید. عواید این سکتور به گونه ای سرمایه گذاری شود تا بتواند نیازهای فعلی و آینده افغانستان را به شیوه ای شفاف مرفوع سازد.

قیمت مواد ساختمانی باید انعکاس دهنده ارزش، ساختار و معیار های رویالتی باشد تا اطمینان حاصل شود که تولید کننده میتواند از آن مفاد بدست آورد و مصرف کنندگان قیمت واقعی این مواد را می پردازند.

## 11. تحقیق و انکشاف

تحقیق و انکشاف در سکتور مواد ساختمانی باید تمام فعالیت های معدنکاری، موارد صحتی و ایمنی، افزایش ارزشها و تجارت را تحت پوشش قرار دهد. و در نتیجه تکنالوژی جدید و روشهای ایمنی استخراج سنگ به این صنعت معرفی خواهد شد.

## 12. تطبیق پالیسی

پالیسی سنگهای تزئینی ساختمانی از تاریخ تصویب این پالیسی توسط کابینه قابل تطبیق بوده و بحیث سند اساسی که بر مبنای آن تمامی فعالیت های سکتور مواد ساختمانی تنظیم می گردد استفاده خواهد شد.